

УДК 342.9

Бочарова А.О.¹

Купін А.П.²

¹ студ. гр. Ю-126 НУ «Запорізька політехніка»,

² к.ю.н., доцент НУ «Запорізька політехніка»

ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

Актуальність теми пов'язана з визначенням принципів адміністративного судочинства для втілення їх на практиці водночас при забезпеченні захисту прав і свобод людини і громадянина завдяки нормативному закріпленню в законодавстві. Адже практична реалізація цих принципів є загальновизнаним критерієм правової держави та демократичного політико-правового режиму, що реально сприяє створенню справді демократичної та соціально зорієнтованої держави, яка неможлива без сильної та незалежної судової влади.

Спочатку потрібно встановити, що судова система є одним з основних державних інститутів, який здійснює контроль за належним виконанням повноважень іншими ланками державного механізму, забезпечує охорону конституційного ладу та правопорядку у державі, а також вживає заходів для припинення порушення прав громадян їх відновлення та запобігання таким порушенням. Розглядати правозахисну природу адміністративної юстиції неможливо без виокремлення принципів адміністративного судочинства, які становлять врегульований адміністративно-процесуальними нормами порядок діяльності адміністративних судів, щодо послідовного розгляду та вирішення адміністративних спорів певної категорії.

Принципи адміністративного судочинства – це базисні, первісні засади його існування, які опосередковують закономірність такого існування і взаємний зв'язок цього явища з іншими правозахисними явищами.

Відповідно до кодексу адміністративного судочинства визначено перелік принципів здійснення правосуддя в адміністративних судах.

Принцип верховенства права є одним з головних принципів, який панує у суспільстві та має застосовуватися при здійсненні адміністративного судочинства. Ним керуються під час вирішення певної справи, та відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищою соціальною цінністю. Вміле застосування цього принципу залежить від рівня правової підготовки, свідомості та культури кожного судді адміністративних судів. Застосування цього принципу забезпечує належний захист прав, свобод та інтересів фізичних та юридичних осіб.

Рівність учасників процесу перед законом і судом означає, що не існує будь-яких виключень та переваг будь якій стороні учасників процесу щодо реалізації їх матеріальних та процесуальних прав.

Правоздатні особи, які беруть участь у справі можуть доводити, обґрунтовувати чи оспорювати позовні вимоги. Головною ознакою цього є спір між учасниками справи, який визначає наявність змагальності між конкуруючими суб'єктами.

В адміністративному судочинстві характеризуються права інших осіб, які беруть участь у справі та визначаються системою адміністративних процесуальних правовідносин в наступних стадіях розвитку адміністративного судочинства у справі.

Також учасники справи можуть офіційно з'ясовувати обставини щодо неї, вони можуть вживати заходи визначені законом, щодо встановлення конкретних обставин справи, стосовно виявлення та дослідження доказів у судовому порядку з власної ініціативи.

Кожен громадянин має вільний доступ, можливість ознайомитися зі здійсненням судами адміністративного судочинства. Обмеження відкритості у судочинстві встановлені законом, з метою дотримання секретної інформації.

Держава забезпечує усім особам, які беруть участь у справі, та особам які не брали участі у процесі розгляду справи, у випадку вирішення судом питання про їхні права та обов'язки право на апеляційне та касаційне оскарження.

Обов'язковість судових рішень стосується судів. Судові рішення ухвалюються від імені України та повинні виконуватися на всій її території. Винесені судові рішення, щодо однієї справи, які надрали чинності не можуть доказуватися при розгляді інших справ, якщо в них приймають участь ті ж самі особи. Цей принцип відіграє важливу роль в дотриманні прав та свобод учасників в адміністративному судочинстві.

Отже, підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що принципи адміністративного судочинства є основними засадами, з дотриманням яких здійснюється адміністративне судочинство в Україні. Усі принципи пов'язані між собою та утворюють систему, в якій вони служать єдиній меті – дотримання захисту прав і свобод людини і громадянина України. Від правильності застосування цих принципів залежить нормальне функціонування судів та справедливий захист та покращення правосуддя в нашій країні.